

فرشاد گلزاری

این روزها عمده اخبار منتشر شده در حوزه بین الملل و سیاست خارجی به وقایع سیاسی - میدانی خاورمیانه و حاشیه خلیج فارس مربوط است و بار دیگر مشخص شد که همچنان جغرافیای مذکور از ارزش زیادی در آرایش سیاسی جهانی برخوردار است. آنچه امروز در چارچوب تحولات منطقه‌ای ملاحظه می‌شود، به گمان برخی حاصل یکسری از رفتارهای سیاسی و دیپلماتیک است که سال‌ها یا حداقل ماه‌ها در مورد آن و در پشت پرده سیاست و امنیت مورد مذاکره قرار گرفته است که البته این تحلیل تاحدودی درست است؛ اما عناصر دیگری هم در این بین دخیل هستند. واقعیت این است که خاورمیانه، حاشیه خلیج فارس و همچنین جغرافیای آفریقا را باید مناطقی دانست که در دنیای سیاست و امنیت نهایتاً ۳۰ تا ۵۰ درصد می‌توانند به صورت مستقل عمل کنند؛ به عبارتی دیگر این کشورها به دلیل دارا بودن منابع عظیم نفت و گاز، برای شهروندان خود زندگی نسبتاً خوبی را دست و پا کرده‌اند اما در حوزه تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی‌های سیاسی که در بطن آن امنیت و مشارکت‌های نظامی و اقتصادی نهفته، وابسته به کشورهایمانند ایالات متحده، بریتانیا و دولت‌های اروپایی هستند. همین چسبندگی‌ها باعث می‌شود تا راهبردهای آنها هم دستخوش تغییر شود یا نتوانند مستقلاً در این مورد تصمیم‌گیری کنند. اما در این میان سه اتفاق رخ داد که این کشورها بر آن شدند به نوعی راهبرد «هماهنگی کامل با غرب» را تاحدودی تعدیل کنند و سپس یک خط مشی جدید را برگزینند. اتفاقی اول، انتخاب ترامپ به عنوان چهل و پنجمین رئیس‌جمهور ایالات متحده بود. راهبرد او خدا تا مین و منافع سیاسی - اقتصادی از تمام دنیا بود که در نظر او اروپا و کشورهای عربی تفاوتی نداشتند. اتفاق دوم پاندمی کرونا بود که اساساً اقتصاد بین‌الملل را مورد ضربه قرار داد. کشورهای

حاشیه خلیج فارس به جهت روابطی که با آمریکا و سپس با دولت‌های اروپایی دارند، از دهه‌ها قبل مقادیر بسیار هنگفتی از سرمایه خود را به صورت اوراق قرضه و یا به مدل‌های گوناگون دیگر در کشورهای غربی سرمایه‌گذاری کردند و تجربه رکود تورمی که کرونا به دنیا تحمیل کرد، آنها را برای ادامه این سرمایه‌گذاری

لاوروف اعلام کرد که براساس اطلاعات مسکو، آمریکایی‌ها تشکیل «ارتش آزاد سوریه» در اطراف استان رقه را با مشارکت نمایندگان عساکر محلی عربی و تروریست‌های داعش و سایر سازمان‌های تروریستی آغاز کرده‌اند که این به نظر می‌تواند یک هشدار امنیتی در مقیاس منطقه‌ای از سوی مسکو باشد

وزرای خارجه چهار کشور بر سر همکاری‌های سیاسی و امنیتی به توافق رسیدند؛

تحركات مركب در نشست مسكو

فقط با محوریت غرب، نگران کرده است. اما اتفاق سوم جنگ اوکراین و بحران انرژی و اقتصاد بین‌الملل است. ما از یک سو با روسیه روبه‌رو هستیم که در حال تقابل با ایالات متحده و شرقی اروپایی آن است، و از منظر دیگر باید با تحریم‌های غرب دست و پنجه نرم کرد. علاوه بر این موضوع، چینی‌ها هم در حال پیشروی در منطقه هستند و به جهت تحولاتی که حالا در منطقه حاشیه خلیج فارس رخ می‌دهد، تاحدودی برآیندی از تحولات فرامنطقه‌ای است. بر همین اساس ما می‌بینیم که به موازات آشتی تهران با ریاض و عادی‌سازی روابط عربستان و سوریه، یکباره دمشق پس از ۱۲ سال مجدداً به اتحادیه عرب می‌پیوندد و سپس نشست چهار جانبه در مسکو برگزار می‌شود.

فقط با محوریت غرب، نگران کرده است. اما اتفاق سوم جنگ اوکراین و بحران انرژی و اقتصاد بین‌الملل است. ما از یک سو با روسیه روبه‌رو هستیم که در حال تقابل با ایالات متحده و شرقی اروپایی آن است، و از منظر دیگر باید با تحریم‌های غرب دست و پنجه نرم کرد. علاوه بر این موضوع، چینی‌ها هم در حال پیشروی در منطقه هستند و به جهت تحولاتی که حالا در منطقه حاشیه خلیج فارس رخ می‌دهد، تاحدودی برآیندی از تحولات فرامنطقه‌ای است. بر همین اساس ما می‌بینیم که به موازات آشتی تهران با ریاض و عادی‌سازی روابط عربستان و سوریه، یکباره دمشق پس از ۱۲ سال مجدداً به اتحادیه عرب می‌پیوندد و سپس نشست چهار جانبه در مسکو برگزار می‌شود.

از هماهنگی امنیتی تا ترغیب آنکارا و دمشق به آشتی
اینکه روز گذشته (چهارشنبه) نشست چهار جانبه روسیه، ترکیه،

دمشق را با میانجیگری خود عادی اعلام کنند. در این راستا سرگنی لاوروف، وزیر خارجه روسیه گفته است که: «براساس تلاش‌های مشترک و دیدار هادر سطح وزرای دفاع و معاونان وزرای خارجه توانستیم نشست چهار جانبه را در این سطح برگزار کنیم و امیدواریم مذاکراتمان در ایجاد نقشه راهی برای ازسرگیری روابط ترکیه و سوریه مثبت باشد». اما در این میان دو اتفاق مهم دیگر در نشست مسکو رخ داد. نخست اطلاعاتی بود که وزیر خارجه روسیه از تحولات جدید تروریست‌ها در سوریه ارائه کرد که مورد نظر بسیاری از رسانه‌ها قرار گرفت.

لاوروف اعلام کرد که براساس اطلاعات مسکو، آمریکایی‌ها تشکیل «ارتش آزاد سوریه» در اطراف استان رقه را با مشارکت نمایندگان عساکر محلی عربی و تروریست‌های داعش و سایر سازمان‌های تروریستی آغاز کرده‌اند.

اتفاق دوم، دقیقاً از دل همین رویداد نخست بیرون آمده که به توافقی وزرای دفاع ایران، ترکیه، سوریه و روسیه درباره ایجاد یک مرکز هماهنگی امنیتی در سوریه است. این خبر از سوی خلوصی آکار، وزیر دفاع ترکیه اعلام شد و با اشاره به مذاکرات چهار جانبه این کشورها در مسکو در ۲۵ آوریل، گفت که در پایان این نشست مامور ایجاد یک مرکز هماهنگی امنیتی در سوریه را به منظور پیش رفتن سریع بحث‌ها پیرامون تحولات مطرح کردیم و به توافقی رسیدیم. این اقدام به خوبی نشان می‌دهد که ترکیه تاحدودی از موضع هجومی خود با محوریت مسائل نظامی عقب‌نشینی کرده

و در نهایت آنچه بیش از هر چیز در این نشست مهم به نظر می‌رسد این است که معاونین وزرای خارجه چهار کشور مامور خواهند شد که نقشه راهی را برای پیشبرد روابط ترکیه و سوریه تدوین کنند. حال باید دید آیا بهبود روابط آنکارا و دمشق همانند عادی‌سازی روابط عربستان و سوریه خواهد بود یا باید منتظر نتایج انتخابات ریاست جمهوری ترکیه باشیم!

آنچه بیش از هر چیز در نشست چهار جانبه مسکو مهم به نظر می‌رسد این است که معاونین وزرای خارجه چهار کشور مامور خواهند شد که نقشه راهی را برای پیشبرد روابط ترکیه و سوریه تدوین کنند

جهان نما

حملات موشکی مقاومت فلسطین به قلب تل آویو

به دنبال حملات سه‌شنبه و دیروز (چهارشنبه) اسرائیل به مناطق مختلف نوار غزه، منابع خبری از آغاز حملات موشکی مقاومت فلسطین به شهرک‌های صهیونیست‌نشین در منطقه غلاف غزه خبر دادند. منابع خبری اسرائیل از حملات موشکی مقاومت غزه به قلب اراضی اشغالی خبر دادند.

طبق این گزارش، فرودگاه بن‌گوریون در تل آویو نیز به دنبال حملات موشکی مقاومت فلسطین، تعطیل شده است. برخی منابع نیز اعلام کردند که سه فروند از موشک‌های شلیک شده بر فراز شهر تل آویو رهگیری شده‌اند. منابع خبری همچنین از به صدا در آمدن آژیرهای خطر در مناطق مختلف تل آویو خبر دادند. در همین حال یک منبع در گفت‌وگو با شبکه المیادین اعلام کرد که حملات موشکی دیروز در پاسخ به حمله با مدام سه‌شنبه صهیونیست‌ها به نوار غزه انجام نشده است.

این منبع گفت که این حمله پاسخی به حملات دیروز صهیونیست‌ها به مناطق مختلف نوار غزه در حال انجام است. طبق گفته این منبع، این حملات موشکی توسط اتاق عملیات مشترک گروه‌های مقاومت فلسطین انجام شده است. در پی حملات موشکی به شهرک‌های مجاور نوار غزه چند صهیونیست مجروح شده‌اند. همزمان با این حملات گروه هکری «انانیموس سودان» از حمله سایبری به سامانه‌های گنبد آهنین خبر داده است.

شبکه ۱۳ تلویزیون اسرائیل نیز گزارش داد که مقاومت فلسطین طی ساعات گذشته حدود ۱۰۰ موشک و راکت به سمت اراضی اشغالی پرتاب کرده است. در پی حملات موشکی مقاومت ستاره داوود سرخ (سرویس اورژانس بیمارستانی اسرائیل) در قدس اشغالی آماده‌باش اعلام کرده است. همچنین شبکه اسکای نیوز در خبری فوری اعلام کرد که مقاومت فلسطین چندین راکت و موشک را به سمت شهرک‌های صهیونیستی منطقه غلاف غزه پرتاب کرد. اسکای نیوز همچنین از به صدا در آمدن آژیرهای خطر در این منطقه در پی این حملات موشکی خبر داده است. این حملات راکتی پس از آن آغاز شده است که اسرائیل طی روزهای گذشته مناطق مختلف نوار غزه را هدف حملات خود قرار داده است.

در این راستا کشورهای فرانسه و چین، دو عضو دائم شورای امنیت و امارات به عنوان عضو غیر دائم آن درخواست کردند که یک نشست فوری و پشت درهای بسته در شورا برای بررسی تحولات نوار غزه و حمله اخیر اسرائیل به این منطقه برگزار شود. حساب‌تویتری هیئت دائم امارات در سازمان ملل اعلام کرد، امارات، فرانسه و چین از شورای امنیت خواستند نشست فوق‌العاده‌ای را پشت درهای بسته برگزار کرده و تحولات نگران‌کننده نوار غزه را مورد بررسی قرار دهند.

سایت شبکه ۱۲ تلویزیون اسرائیل اعلام کرد که مقامات این رژیم در تلاش برای ممانعت از برگزاری این نشست ویژه شورای امنیت درباره تحولات رو به تشدید در غزه هستند؛ اما تا این لحظه تلاش‌ها بی‌فایده بودند. سخنگوی شورای امنیت ملی آمریکا هم گفت که ما از نزدیک حملات اسرائیل به غزه را پیگیری کردیم و از گزارش‌های مربوط به کشته شدن ۱۰ غیرنظامی به شکل فاجعه‌بار در این حملات اطلاع داریم و از دو طرف می‌خواهیم تنش‌ها را کاهش بدهند اما اسرائیل حق دارد در برابر حملات موشکی از خود و مردمش دفاع کند. سفارت آمریکا در اراضی اشغالی نیز از تمام طرف‌ها خواست از تشدید تنش‌ها و درگیری‌ها خودداری کرده و از جان غیرنظامیان محافظت کنند.

سخنگوی سفارت آمریکا در اراضی اشغالی گفت ما از گزارش‌های مربوط به کشته شدن فاجعه‌بار غیرنظامیان اطلاع داریم. سازمان را دیو و تلویزیون اسرائیل هم عصر سه‌شنبه مصاحبه‌ای با پسرانی کاتس، وزیر انرژی و یکی از اعضای کابینه امنیتی اسرائیل انجام داد که او در این مصاحبه تأیید کرد که اگر حماس در رویارویی جاری با ارتش اسرائیل مداخله کند، تل آویو یحیی سنوار رهبر حماس در غزه و دیگر رهبران این جنبش را ترور خواهد کرد.

خبر

از سوی پادشاه عربستان صورت گرفت

دعوت از بشار اسد برای حضور در نشست سران عرب

ریاست جمهوری سوریه از دعوت رسمی عربستان سعودی از رئیس‌جمهوری سوریه برای حضور در نشست آتی سران عرب در این کشور خبر داد. خبرگزاری سانا دیروز (چهارشنبه) اعلام کرد که بشار اسد، رئیس‌جمهوری سوریه دعوت‌نامه رسمی سلمان بن عبدالعزیز، پادشاه عربستان سعودی برای حضور وی در نشست سران عرب در عربستان را دریافت کرد. طبق این گزارش، دعوت‌نامه ملک سلمان توسط «نایف السدیری»، سفیر ریاض در اردن به بشار اسد تحویل داده شد. بشار اسد در دیدار با السدیری از وی و پادشاه عربستان به دلیل این دعوت تشکر و قدردانی کرد. وی همچنین تأکید کرد: برگزاری اجلاس آتی سران عرب در عربستان سعودی باعث تقویت اقدام مشترک عرب برای دستیابی به آرزوهای ملت‌های عرب خواهد شد. بشار اسد پس از آن به نشست سران عرب دعوت شده است که روز یکشنبه، وزرای خارجه

خبر

وزیر خارجه چین:

از استقلال استراتژیک اروپا حمایت می‌کنیم

وزیر خارجه چین گفت که کشورش از مسیر توسعه انتخاب شده توسط مردم اروپا و نیز از اروپا در دستیابی به استقلال استراتژیک حمایت می‌کند. به گزارش شینهوا، کین گانگ، رئیس‌دستگاه دیپلماسی چین این اظهارات بعد از دیدار با آلتالنا پروبوک، وزیر خارجه آلمان در برلین در جمع خبرنگاران مطرح کرد. وزیر خارجه چین افزود که کشورش به عنوان شریک اصلی اروپا در مقابله با خطرات و چالش‌ها، از اروپا برای به اشتراک گذاشتن فرصت‌ها و سودهای حاصل از توسعه فراهم شده توسط بازار چین، به منظور اتقای توسعه مشترک مدرن‌سازی چین و تکامل اروپا استقبال می‌کند. گانگ ادامه داد: چین و آلمان باید از استقلال راهبردی، تقویت اعتماد متقابل سیاسی، تقویت همبستگی و همکاری برای تأمین منافع اساسی دو ملت، معیشت و رفاه بلندمدت همه بشریت حمایت کنند. وی تأکید کرد: دو طرف توافق کردند که تمام تلاش خود را برای آماده

درگیری خشونت‌بار هواداران عمران خان با پلیس پاکستان

در پی درگیری میان هواداران عمران خان، نخست‌وزیر پیشین پاکستان و نیروهای پلیس که از روز گذشته در سراسر شهرهای پاکستان رخ داده است، دست کم دو نفر کشته شدند و بیش از یک هزار نفر دیگر نیز در اعتراضات سراسر در این کشور بازداشت شدند. وبگاه اینتل‌ریپابلیک در این خصوص گزارش کرد، عمران خان که به اتهام فساد بازداشت شده است می‌گوید که بازداشت وی با انگیزه‌های سیاسی رخ داده است و در حالی دیروز (چهارشنبه) در جلسه دادگاه حاضر شد که شعله‌های آتش هرج و مرج با تظاهرات هزاران نفری حامیان وی، سراسر پاکستان را در بر گرفته است. هرج و مرج در شهرهای پاکستان به قدری تشدید شده است که مقامات پاکستان برای حفظ نظم

بزرگترین رزمایش نظامی سه دهه اخیر در سوئیس

بر اساس این گزارش، رزمایش که برنامه‌ریزی آن از سال ۲۰۲۱ انجام شده بود، در پاسخ به حمله روسیه به اوکراین در ماه فوریه سال گذشته انجام نشده است.